

ВЗАЄМОДІЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ: КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

УДК 342.56:342.57

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlightsjournal-2023-7.06>

ДМИТРО ІЛ'ЮК

аспірант кафедри теорії права та прав людини

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна

iliuk.dmytro@chnu.edu.ua

ORCID 0000-0003-0187-2970

Анотація. У статті досліджені рівні взаємодії судової влади та громадськості. Сформовано підхід до оцінки комунікаційних процесів судової влади та громадськості, які лежать в основі їхньої взаємодії, з точки зору варіантів подачі, обміну інформацією та ступеня інтерактивності такої комунікації, а також визначено суб'єктивні та об'єктивні чинники, які впливають на її ефективність.

Окреслено атрибутивні характеристики учасників комунікаційних процесів судової влади та громадськості, які дозволяють досягти позитивних результатів такої взаємодії. Проаналізовані питання ступеня прозорості судової влади, рівня правової культури судової влади, правової активності громадськості. Встановлено, що змістом взаємин судової влади та громадськості є комплекс зв'язків, взаємних юридичних прав та обов'язків, які формуються в процесі їхньої взаємодії та на найвищому етапі свого еволюційного розвитку набувають нормативно закріплених форм.

Наведено класифікацію рівнів взаємодії судової влади та громадськості з огляду на зміст їхніх взаємин та сутність комунікаційних процесів, які покладено в їх основу, яка включає у себе: рівень комунікативної взаємодії, який може здійснюватися у формах інформування, консультування та врахування думки; рівень інтеграційної взаємодії, який включає у себе партнерство та делегування повноважень; рівень інституційної взаємодії, який включає у себе громадський контроль.

Визначено, що комунікація у взаєминах судової влади та громадськості – це процеси передачі, обміну інформацією між судовою владою та громадськістю, який є складником суспільного процесу, що забезпечує реалізацією права громадськості на участь в управлінні державними справами, в ході якого здійснюються розподіл ролей та координація зусиль для вирішення спільних проблем. Наголошено на тому, що для побудови якісної комунікації та уникнення непорозумінь у ході взаємодії судової влади та громадськості її учасники повинні володіти відповідними атрибутивними ментальними характеристиками: для судової влади – високий рівень її прозорості, а для громадськості – високий рівень її правової культури та правової активності.

Ключові слова: судова влада, суди, громадськість, комунікація, комунікаційна стратегія судової влади, проблеми взаємодії судової влади та громадськості, судові комунікації, рівні взаємодії судової влади та громадськості, взаємодія суду та громадськості, прозорість судової влади, правова культура громадськості.

INTERACTION BETWEEN THE JUDICIARY AND THE PUBLIC: COMMUNICATION ASPECT

UDC 342.56:342.57

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlightsjournal-2023-7.06>

DMYTRO ILIUK

Postgraduate of the Department of Theory of Law and Human Rights

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine

iliuk.dmytro@chnu.edu.ua

ORCID 0000-0003-0187-2970

Abstract. The article examines the levels of interaction between the judiciary and the public. An approach to the evaluation of the communication processes of the judiciary and the public, which are the basis of their interaction, has been formed from the point of view of submission options, information exchange and the degree of interactivity of such communication, and subjective and objective factors that influence its effectiveness have also been determined.

The mental features (attributive characteristics) of the participants in the communication processes of the judiciary and the public are outlined, which will allow to achieve positive results of such interaction. The issues of the degree of transparency of the judiciary, the level of legal culture of the judiciary, and the legal activity of the public are analyzed. It was established that the content of the relationship between the judiciary and the public is a complex of connections, mutual legal rights and obligations, which are formed in the process of their interaction and at the highest stage of their evolutionary development acquire normatively fixed forms.

The classification of the levels of interaction between the judiciary and the public is presented, taking into account the content of their relationship and the essence of the communication processes. It includes: the level of communicative interaction, which can be carried out in the forms of informing, consulting and taking into account opinions; the level of integration interaction, which includes partnership and delegation of powers; the level of institutional interaction, which includes public control.

It was determined that communication in the relationship between the judiciary and the public is a process of transmission and exchange of information between the judiciary and the public. It is a component of the social process that ensures the realization of the public's right to participate in the management of state affairs, during which the distribution of roles and coordination of efforts are carried out to solve common problems.

It is emphasized that in order to build high-quality communication and avoid misunderstandings during the interaction between the judiciary and the public, its participants must have the appropriate mental characteristics: for the judiciary – a high level of its transparency, and for the public – a high level of its legal culture and legal activity .

Key words: judiciary, courts, public, communication, communication strategy of judiciary, problems of interaction between judiciary and the public, court communications, levels of interaction between the judiciary and the public, interaction between the court and the public, transparency of the judiciary, legal culture of the public.

Розвиток суспільства на основі демократичних принципів відкриває нові можливості для цього суспільства в управлінні державними справами. Не виключенням є і функціонування судової влади як однієї з гілок державної влади, що зумовлює виникнення перед нею нових завдань та викликів. Функціонування демократичних інститутів та зростаюча правова активність громадськості вимагає від судової влади постійного вдосконалення в питаннях гласності, відкритості та прозорості в її діяльності, а також забезпечення широкого кола можливостей безпосередньої участі громадськості в процесі ціннісної трансформації судової системи.

В основі взаємодії лежать взаємозв'язки, які утворюються між її учасниками, що зміцнюються або послаблюються під час комунікації. З огляду на це актуалізується питання необхідності дослідження та обґрунтування шляхів удосконалення процесів взаємодії судової влади та громадськості, які повинні бути нормативно врегульовані актами вітчизняного законодавства.

Дослідженням питань взаємодії судової влади та громадськості присвятили свою увагу такі вчені, як: В. Городовенко, С. Головатий, Б. Гребенюк, А. Демічев, С. Іваницький, Л. Карназова, В. Кравчук, Д. Кулешов, І. Марочкін, В. Навроцький, І. Назаров, Л. Наливайко, О. Овсяннікова, В. Олійник, С. Прилуцький, Я. Романюк, І. Черповицька, С. Шевчук та інші. Окремі аспекти взаємодії судової влади та громадськості, а також комунікаційної взаємодії державних органів із громадськістю відобразили у своїй працях Ш. Арнштейн, В. Безчасний, В. Болотова, Дж. Бордевік, О. Величко, Т. Гарасимів, І. Гриценко, Д. Дьюї, Я. ван Дейк, О. Зайцев, Г. Єфремова, П. Каблак, К. Ковриженко, Е. Майборода, М. Мироненко, О. Овсяннікова, Ю. Потапов, С. Рафаелі, Н. Торхова, О. Фомін та інші.

Разом із тим питання систематизації меж участі громадськості в діяльності судової влади, форм взаємного впливу судової влади та громадськості під час вирішення спільних завдань потребують більш глибокого вивчення та формулювання дієвих механізмів такої взаємодії.

Метою дослідження є характеристика взаємодії судової влади та громадськості з означенням можливих рівнів такої взаємодії, чинників, які впливають на ефективність цих процесів; визначення атрибутивних характеристик, якими учасники такої взаємодії повинні володіти в умовах побудови якісного діалогу та ефективного вирішення поставлених перед ними завдань.

Правовими актами як національного, так і міжнародного законодавства у сучасному світі до судової влади висувається широке коло вимог у частині її публічності, гласності та відкритості. Так, у висновку Консультативної ради європейських суддів № 7 від 2005 р. наголошено, що інтегрування правосуддя у суспільство вимагає, щоб судова влада з'ясувала, як зробити себе відомою, не перетворивши суд на циркову арену, натомість забезпечивши прозорість судового процесу. Визнаним є те, що

абсолютна прозорість неможлива, особливо коли йдеться про необхідність захисту ефективності розслідувань та інтересів учасників процесу. Разом із тим розуміння того, як працює судова система, має, безумовно, просвітницьке значення та повинно зміцнити суспільну довіру до функціонування судів. Першим завданням до того, щоб зробити суди доступнішими має бути вжиття заходів загального характеру, спрямованих на інформування громадськості про діяльність судів [4].

Змістом взаємин судової влади та громадськості є ніщо інше як комплекс зв'язків, взаємних юридичних прав та обов'язків, які формуються в процесі їхньої взаємодії та на найвищому етапі свого еволюційного розвитку набувають нормативно закріплених форм. Світовій науковій думці відомі, зокрема, такі можливі форми взаємодії судової влади та громадськості: інформування (через засоби масової інформації, цифрові сервіси соціальної взаємодії, особистісне спілкування, проведення мирних мітингів тощо), консультування (через створення громадських консультаційних рад при органах судової влади, проведення спільних дискусій, реалізація права на звернення тощо), залучення до спільного прийняття рішень (інститут присяжних, відбір суддів на посади тощо), делегування своїх повноважень (інститут мирових судів), громадський контроль (надання оцінки представниками громадськості якості виконання судами своїх повноважень, ефективності їх функціонування і відповідності представників судової влади критеріям професійної етики та добросовісності тощо).

При цьому сучасний рівень демократичного та технологічного розвитку суспільства дозволяє використовувати широкий спектр засобів комунікації та, як наслідок цього, забезпечити належний рівень транспарентності судової влади, її здатність позитивно впливати на рівень правової культури та правової активності громадськості. Судова влада для взаємодії із громадськістю може послуговуватись такими засобами комунікації:

По-перше, комунікація через засоби масової інформації (надання коментарів засобам масової інформації; участь у телевізійних програмах; ведення колонок у регіональних та національних друкованих засобах масової інформації; проведення прес-конференцій чи брифінгів тощо).

По-друге, комунікація через цифрові сервіси соціальної взаємодії (ведення інтернет-сторінок, сторінок у соціальних мережах; проведення онлайн-зустрічей; написання статей щодо діяльності судової влади з публікацією на цифрових платформах тощо).

По-третє, комунікація шляхом безпосередньої особистої взаємодії (участь у круглих столах, конференціях, відкритих зустрічах; читання лекцій студентам, школярам; проведення «днів відкритих дверей» у судах, діяльність громадських, консультаційних рад тощо).

По-четверте, комунікація через громадські консультативні (дорадчі) органи, утворені при суб'єктах судової влади.

По-п'яте, комунікація під час розгляду судами справ у порядку, визначеному процесуальним законодавством (залучення у справу експертів; звернення за роз'ясненням судового рішення в порядку, визначеному процесуальним законодавством).

Тільки за умови належного інформування щодо діяльності судової влади громадськість зберігатиме відчуття впевненості в якісному наданні сервісної функції судової влади та забезпечення справедливого правосуддя.

Взаємодія судової влади та громадськості передбачає обмін інформацією між ними, взаємну зумовленість та взаємопроникнення, що є складною системою взаємопрямованих дій суб'єктів, які вступають у комунікацію.

У широкому розумінні взаємодія може виявлятися у: співробітництві, яке ґрунтується на взаємній підтримці та міцних зв'язках учасників; змаганні, базисом якого виступають конкретні основи, за наявності спільних інтересів і цінностей; боротьбі, яка виражає гостре суперництво. У позитивному розумінні форми взаємодії пов'язані зі зміцненням відносин і взаємною довірою, партнерством і співпрацею у разі вироблення спільних рішень. У процесі такої взаємодії складається рівновага, що підтримується системою дій і протидій, а її результатом є компромісне й успішне вирішення проблеми. Позиції і пропозиції різних соціальних суб'єктів доповнюють один одного, поєднуються і взаємно збагачуються [1, с. 43].

Питання удосконалення механізму взаємодії, який би створив ефективний діалог між судовою владою і громадськістю, вже неодноразово порушувалось як серед науковців, так і серед представників суддівської влади. Як першими, так і другими наголошується, що такий механізм взаємодії потребує

суттєвого коригування та системної співпраці не тільки у питаннях широкого інформування громадян, але і в перспективах постійного діалогу з громадськістю.

Залежно від ступеня впливу суспільства на ухвалення рішень суб'єктами владних повноважень Ш. Арнштейном виділено вісім рівнів громадської участі у цій сфері. До них належать: маніпулювання, терапія, інформування, консультація, врахування думки, партнерство, делегування повноважень, громадський контроль [2].

Безумовно, деякі з наведених рівнів громадської участі можуть нести у собі негативний вплив на взаємодію судової влади і громадськості (маніпулювання, терапія) або ж обмежені можливості безпосередньої участі громадськості в прийнятті рішень (інформування, консультація, врахування думки), однак інші із запропонованих (партнерство, делегування повноважень, громадський контроль) можуть лягти в основу для побудови якісної діалогової взаємодії судової влади і громадськості.

Класифікація взаємин участі громадськості у діяльності публічної влади Ш. Арнштейна, на нашу думку, може бути застосована в питаннях дослідження процесів взаємодії судової влади та громадськості. Більше того, її застосування дозволить: по-перше, структурувати ці взаємини шляхом об'єднання їх у відповідні рівні взаємодії, які притаманні судовій владі та громадськості з урахуванням характеру цієї взаємодії, напрямів взаємного впливу учасників одне на одного, а також можливими очікуваними результатами такої взаємодії; по-друге, визначити етапи їх розвитку, які б принесли найбільш позитивні результати для суспільства та судової влади, оскільки побудова діалогу повинна носити еволюційний та взаємопроникаючий, а не революційний характер.

Безперечно, що з огляду на завдання, які покладено на судову владу у системі гілок державної влади, виникає потреба часткової адаптації, запропонованої Ш. Арнштейном концепції. Участь громадськості в діяльності судової влади повинна враховувати тісний взаємозв'язок рівнів громадської участі, який притаманний взаємодії саме судової влади та громадськості, а також основні принципи функціонування першої, фундаментальним серед яких є її незалежність.

З огляду на викладене пропонуємо об'єднати визначені Ш. Арнштейном рівні громадської участі у діяльності публічної влади з точки зору сутності комунікаційних процесів, які покладено в їх основу, врахувавши особливості відносин взаємодії, що досліджуються нами. Таким чином, рівні взаємодії судової влади та громадськості можуть мати такий вигляд: по-перше, рівень комунікативної взаємодії, який може здійснюватися у формах інформування, консультування та врахування думки; по-друге, рівень інтеграційної взаємодії, який включає у себе партнерство та делегування повноважень; по-третє, рівень інституційної взаємодії, який включає у себе громадський контроль.

Необхідність об'єднання рівнів громадської участі запропонованим чином обґрунтовується ще й тим, що механізми взаємодії, якими послуговуються судова влада і громадськість, здебільшого можуть носити комбінований характер. Наприклад, проведення круглого столу з питань діяльності судової влади може використовуватись як інформування, водночас під час такого інформування судова влада (або громадськість) в ході дискусії може отримати певного роду консультації з питань покращення своєї діяльності та врахувати їх у своїй подальшій діяльності. Або у випадках організації роботи при органах судової влади громадських (науково-консультаційних) рад, які можуть використовуватись як суб'єкти механізму інформування, так і одночасно бути інструментом у консультуванні, партнерстві чи громадському контролі залежно від мети, яка ставиться під час розгляду (порушення) того чи іншого питання тощо.

Комунікаційні процеси під час взаємодії судової влади та громадськості можуть носити характер як індивідуальної комунікації (представник судової влади – представник громадськості), так і масовий характер (представник громадськості – судова влада, судова влада – громадськість, представник судової влади – громадськість тощо).

Комунікація у взаєминах судової влади та громадськості – процеси передачі, обміну інформацією між судовою владою та громадськістю, який є складником суспільного процесу, що забезпечує реалізацію права громадськості на участь в управлінні державними справами, в ході якого здійснюються розподіл ролей та координація зусиль для вирішення спільних проблем.

Серед наукових розвідок та досліджень проблеми комунікації, які можуть допомогти більш глибоко зрозуміти комунікаційну взаємодію судової влади і громадськості, а також циркуляції інформації між ними можна виокремити дві групи концепцій. Перша, яка розглядає різні варіанти подачі та обміну

інформацією, була представлена голландськими дослідниками Й. Бордвіком та Б. Ван Каамом у 1982 р. [3]. Згідно з теорією вищезгаданих авторів, є чотири моделі обміну інформацією: алокуція (від англ. «allocution», що означає односпрямовану передачу інформації від однієї особи в «маси»); консультація (замовлення певної інформації суб'єктами, які знаходяться на периферії, та отримання потоку відповідей з центру); реєстрація (замовлення інформації центром на периферії, її збір до «центрального банку даних»); бесіда (діалог, який полягає в обопільному обміні інформацією між суб'єктами з питань, які викликають у них спільний інтерес, у ході чого вони можуть самостійно вибирати тему діалогу, час та швидкість обміну інформацією).

Друга концепція пропонує розглядати комунікацію з точки зору ступеня інтерактивності, який доступний її учасникам. Автор такого доктринального підходу С. Рафаелі, він визначив три рівні комунікації залежно від її інтерактивності: 1) двостороння (неінтерактивна) комунікація; 2) реактивна (або квазіінтерактивна) комунікація, за якої повідомлення, які була сформовані пізніше, звертаються до більш ранніх повідомлень або пов'язані із ними; 3) повністю інтерактивна комунікація, яка вимагає від її учасників реагування одне на одного в режимі online [9].

Виходячи з вищевикладеного, інтерактивність слід розуміти як рівень можливості учасників комунікації обмінюватись ролями в ході комунікації, а саме виступати в ролі суб'єкта чи об'єкта, на який спрямовується комунікаційний вплив у конкретний момент часу. Тобто найвищий рівень інтерактивності досягається під час особистісного спілкування в ході діалогу між сторонами.

Згідно з традиційним підходом до вивчення комунікаційних процесів судової влади та громадськості, діалог – основа комунікації, що сприяє зміцненню зв'язків між судовою владою та громадськістю. Діалоговий характер комунікації судової влади та громадськості є обов'язковим атрибутом такої взаємодії [6, с. 9].

Не заперечуючи важливість діалогу та його ролі у взаєминах судової влади та громадськості, на нашу думку, важливо уникнути логічної помилки, яка полягає в такому: діалог не завжди виступає атрибутивною ознакою комунікації судової влади та громадськості. Взаємодія судової влади та громадськості, безперечно, може носити характер двостороннього обміну інформацією, однак, нерідко учасники комунікації, поширюючи ті чи інші повідомлення наявними засобами комунікації, стикаються із певними обмеженнями їх інтерактивності, що не дозволяють набути діалогового характеру (поширення повідомлень у друкованих засобах інформації, перегляд телепередачі тощо).

Іншими словами, в умовах відсутності зворотної реакції об'єкта комунікації на повідомлення, яке було йому адресоване, така комунікація радше є не діалоговою, а монологовою (алокативною). Разом із тим така комунікація також може спричинити позитивний вплив на взаємини судової влади та громадськості, наприклад, кристалізувавши певні настанови, які вже мали місце.

Метою взаємодії судової влади та громадськості є не стільки сам процес комунікації, скільки результат, до якого така комунікація призводить. Останній виражається у ступені відповідності зворотної реакції об'єкта комунікації очікуванням (завданням, цілям) суб'єкта комунікації.

Комунікація залежно від її якості може призвести до різних результатів: змінити настанови; кристалізувати настанови, тобто підштовхнути до моделі поведінки, до якої об'єкт комунікації вже був готовий; викликати сумніви. До прикладу, переконливе повідомлення здатне поставити під сумнів наявну думку об'єкта комунікації щодо тієї чи іншої проблеми; не викликати жодних наслідків [6, с. 28–29].

Найбільш бажаними результатами комунікаційної взаємодії судової влади і громадськості, як правило, є перших два – зміна настанов або їх кристалізація, оскільки вони найбільше відповідатимуть цілям та завданням, які ставить перед собою суб'єкт комунікації. Однак досягнення такого результату – наслідок постійної копіткої роботи та побудови якісної комунікаційної стратегії, яка буде націлена на конкретний результат взаємодії та міститиме у собі чіткі цілі і завдання. Водночас наявність комунікаційної стратегії, забезпечення високого рівня інтерактивності комунікації, що дозволяє досягти діалогового характеру такої взаємодії, не гарантує досягнення бажаних результатів без урахування суб'єктивних ментальних особливостей учасників комунікації.

Саме такий підхід до розгляду комунікації було запропоновано нідерландським дослідником Ван Дейком [5], який здійснив поділ схожих за змістом концепцій інтерактивності комунікації на чотири сукупні виміри: просторовий вимір (можливість комунікації у вигляді дій і реакцій на дії), часовий

вимір (рівень синхронності комунікації), вимір дії (ступінь контролю учасників комунікації процесу спілкування із можливістю зміни ролей) та ментальний вимір (можливість сприйняття та правильного (невикривленого) розуміння інформації).

Щодо останнього з наведених вимірів, на нашу думку, володіння ментальними характеристиками учасників комунікації в процесах взаємодії судової влади і громадськості необхідна умова побудови якісної комунікації та уникнення непорозумінь у ході їхньої взаємодії.

Першою такою характеристикою, яка допоможе нівелювати непорозуміння у ментальному вимірі під час взаємодії судової влади із громадськістю, є досягнення високого рівня правової культури останньої. Правова культура спирається на юридичні засади суспільного функціонування, виховання, поваги до нормативно-правових приписів, у такий спосіб впливає на свідомість громадськості для утримання її від незаконних дій. Існування правової культури свідчить про зростання суспільної свідомості й еволюцію громадських цінностей, адже в її основу закладено ідею поваги самої особистості до своїх прав, свобод і духовних цінностей [8, с. 23].

Правова культура громадськості – це характер і ступінь її розвитку у правовому, соціальному і суспільному житті, пов'язаних із ними процесами, уявлень про юридичні обов'язки, юридичні факти, закон, суспільний порядок, правомірність поведінки, які базуються на юридичних засадах суспільного функціонування та поваги до закону. Формування високого рівня правової культури громадськості прямо залежить від ступеня її поінформованості про юридичні засади суспільного функціонування та нормативно-правові приписи. Зі зростанням рівня правової культури, поваги до права і прав людини набуває своїх форм та змісту правова активність громадськості та особи як її представника.

Під час дослідження правової активності ми виходимо з того, що правова активність у «широкому» сенсі може бути визначена як цілеспрямована діяльність усіх суб'єктів правовідносин, що здійснюється для реалізації прав і законних інтересів останніх. Відповідно до такого поняття правової активності нею можуть володіти такі суб'єкти правовідносин, як громадські інституції (наприклад, коли звертаються до суду за реалізацією своїх прав) і держава. Що стосується правової активності у «вузькому» розумінні, то йдеться насамперед про правову активність окремих осіб та їх об'єднань, заснованої на усвідомленні індивідами позитивної значущості права загалом і прав людини зокрема. У цьому контексті правова активність індивідів є певною мірою соціальною метою, оскільки ґрунтується не тільки на ціннісному сприйнятті права та його окремих виявах, а й на співвідношенні приватних інтересів між собою, а також із загальносуспільним благом.

Чи не провідну роль у питаннях підвищення рівня правової культури громадськості та, як наслідок її правової активності, яка сприятиме утвердженню закону і справедливості у суспільному житті, повинна взяти на себе судова влада. При цьому для того, щоб громадськість була максимально об'єктивно поінформована про діяльність судової влади, остання повинна бути відкритою, прозорою, гласною стосовно першої. Вищезазначені якісні характеристики судової влади є атрибутивними характеристиками її транспарентності. Актуалізуючи проблему транспарентності судової влади, вітчизняна дослідниця О. Овсяннікова у своєму дисертаційному дослідженні на здобуття наукового ступеня визначає транспарентність як рівень організації судової влади в демократичному суспільстві, який забезпечує громадянам вільний доступ до правосуддя, судових процедур та судових рішень, до формування корпусу суддівських кадрів та органів суддівського самоврядування. На її думку, змістом транспарентності судової влади є сукупність суспільної інформації про її діяльність, вільний доступ до якої є необхідним та достатнім для задоволення потреби громадян в отриманні повного комплексу відомостей про діяльність суду як органу судової влади і суддів як носіїв цієї влади, для здійснення відповідного контролю [7, с. 7]. Беручи за основу вищезгадану позицію як методологічний орієнтир побудови взаємодії судової влади та громадськості, можна констатувати, що для побудови такої взаємодії необхідними атрибутами громадськості є високий рівень її правової культури і правової активності, а судової влади, своєю чергою, – рівень її транспарентності стосовно громадськості. Варто підкреслити, що зазначені характеристики є взаємопов'язаними та взаємозалежними між собою: високий рівень правової культури і правової активності громадськості змушує правовими засобами бути судову владу більш транспарентною, а транспарентність судової влади дозволяє підвищувати рівень правової культури та правової активності громадськості. Відповідно, вони можуть чинити як позитивний, так і негативний вплив одне на одного.

Таким чином, аналізуючи вищесказане, можна констатувати:

по-перше, змістом взаємин судової влади та громадськості є комплекс зв'язків, взаємних юридичних прав та обов'язків, які формуються в процесі їхньої взаємодії та на найвищому етапі свого еволюційного розвитку набувають нормативно закріплених форм;

по-друге, рівнями взаємодії судової влади та громадськості, з огляду на зміст їх взаємин та сутність комунікаційних процесів, які покладено в їх основу, є: рівень комунікативної взаємодії, який може здійснюватися у формах інформування, консультування та врахування думки; рівень інтеграційної взаємодії, який включає у себе партнерство та делегування повноважень; рівень інституційної взаємодії, який включає у себе громадський контроль;

по-третє, комунікація у взаєминах судової влади та громадськості – це процеси передачі, обміну інформацією між судовою владою та громадськістю, який є складником суспільного процесу, що забезпечує реалізацію права громадськості на участь в управлінні державними справами, в ході якого здійснюються розподіл ролей та координація зусиль для вирішення спільних проблем. Для побудови якісної комунікації та уникнення непорозуміннь у ході взаємодії судової влади та громадськості її учасники повинні володіти відповідними ментальними характеристиками: для судової влади – високий рівень її транспарентності, а для громадськості – високий рівень її правової культури та правової активності.

REFERENCES

1. Alekseev V.M., Lypovska N.A. Relations between the state and society: study guide. Dnipro: HRANI, 2019. 172 p.
2. Arnstein S. A Ladder of Citizen Participation. *J. Am. Plan. Assoc.* 1969. P. 216–224.
3. Bordewijk J. Allocutie: Enkele Gedachten over Communicatievrijheid in Een Bekabeld Land. / J.L. Bordewijk, B. van K., Ed. Baarn: Bosch & Keuning, 1982. 104 p.
4. Conclusion No. 7 (2005) of the Advisory Council of European Judges to the attention of the Committee of Ministers of the Council of Europe on “Justice and Society”: Advisory Council of European Judges. Retrieved from: https://court.gov.ua/userfiles/visn_7_2005.pdf
5. Jan A.G.M. van Dijk. Digital democracy, issues of theory and practice. Retrieved from: https://www.utwente.nl/en/bms/vandijk/research/e_government/e_government_plaatje/models_of_democracy1.pdf
6. Logunova M., Lashkina M., et al. Communications of the Judicial Authority. Kyiv: Center for Judicial Studies, 2012. 268 p. Retrieved from: <https://nsj.gov.ua/files/1452500582posibnyk.pdf>
7. Ovsyannikova O. Transparency of judicial power: autoref. Dis... Cand. law of science: special 12.00.10 “Judiciary; Prosecutor’s Office and Advocacy”. Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine. Kharkiv, 2009. 20 p.
8. Nazarenko O. Scientific and theoretical characteristics of legal culture. *Law and society.* 2017. No. 6. P. 19–23. Retrieved from: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/6_2017/part_1/6.pdf
9. Rafaeli S. Interactivity: From New Media to Communication. / R.P. Hawkins, J.M.W. and S.P. Eds., Ed. Sage: Beverly Hills, CA., 1988. Vol. 16. P. 110–134. Retrieved from: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/43200/1/1452500582posibnyk.pdf>

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алексеев В.М., Липовська Н.А. Взаємовідносини держави та суспільства : навчальний посібник. Дніпро : ГРАНИ, 2019. 172 с.
2. Arnstein S. A Ladder of Citizen Participation. *J. Am. Plan. Assoc.* 1969. P. 216–224.
3. Bordewijk J. Allocutie: Enkele Gedachten over Communicatievrijheid in Een Bekabeld Land. / J.L. Bordewijk, B. van K., Ed. Baarn : Bosch & Keuning, 1982. 104 с.
4. Висновок № 7 (2005) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи з питання «Правосуддя та суспільство» : Консультативна рада європейських суддів. URL: https://court.gov.ua/userfiles/visn_7_2005.pdf (дата звернення: 09.10.2023 р.)
5. Jan A.G.M. van Dijk. Digital democracy, issues of theory and practice. URL: https://www.utwente.nl/en/bms/vandijk/research/e_government/e_government_plaatje/models_of_democracy1.pdf (дата звернення: 09.10.2023 р.)
6. Логунова М., Лашкіна М. и др. Комунікації судової влади. Київ : Центр суддівських студій, 2012. 268 с. URL: <https://nsj.gov.ua/files/1452500582posibnyk.pdf> (дата звернення: 09.10.2023 р.)
7. Овсяннікова О. Транспарентність судової влади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. : 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура». Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. Харків, 2009. 20 с.
8. Назаренко О. Науково-теоретична характеристика правової культури. *Право і суспільство.* 2017. № 6. С. 19–23. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/6_2017/part_1/6.pdf (дата звернення: 09.10.2023 р.)
9. Rafaeli S. Interactivity: From New Media to Communication. / R.P. Hawkins, J.M.W. and S.P. Eds., Ed. Sage : Beverly Hills, CA., 1988. Vol. 16. P. 110–134. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/43200/1/1452500582posibnyk.pdf> (дата звернення: 09.10.2023 р.)